

SEMINARSKA NALOGA

SISTEMI ZA ORGANIZACIJO ZNANJA

Jaka Čop

30. november 2025

Ljubljana, študijsko leto 2025/2026

Vprašalnik 1 – KOŽ

Ali ste v preteklosti že iskali knjige v Pionirski? Da Ne

Poščite naštete knjige. Za vsako iskanje zabeležite, ali knjigo pozname/ne pozname, natančno opišite potek iskanja in določite, kako zahtevno je bilo iskanje. Kjer je primerno, dopišite tudi naslov najdene knjige. Če iskanje traja predolgo, ga prekinite in napišite, da knjige niste našli. Kljub temu zabeležite strategije iskanja.

1. Knjiga tvojega najljubšega žanra, ki je ne poznaš, vendar bi jo prebral/a.

(naslov): Mulčki. Pozor, hud frajer

Kako ste jo našli? Natančno opišite potek iskanja in navedite orodja oziroma osebe, ki so vam pri tem pomagale.

Pri iskanju smo se takoj usmerili k polici s stripi, ki so naš najljubši „žanr“, čeprav se zavedamo, da formalno niso žanr v književnem smislu, temveč medij, ki združuje zelo različne žanre. Kljub temu jih kot braleci doživljamo kot svojo primarno bralsko kategorijo, zato smo iskanje opravil tam.

Mulčke in lik Snoopyja seveda poznamo, vendar ne poznamo vseh posameznih stripovskih albumov. Naslova *Pozor, hud frajer* pred tem nismo poznali, zato je ustrezal zahtevam naloge.

Knjigo smo našli z neposrednim fizičnim pregledovanjem polic brez uporabe kataloga ali pomoči knjižničarja – preprosto nas je pritegnila med brskanjem.

Ker stripi v kontekstu naloge morda res niso idealni kot „žanrska izbira“, smo to kasneje v drugi knjižnici uravnotežili tako, da smo izbrali še knjigo iz bolj tradicionalne žanrske kategorije.

Ocena zahtevnosti iskanja: *enostavno* *zahtevno*

2. Knjiga iz zbirke Zgodbe s konca kamene dobe avtorja Sebastijana Preglja.

poznam ne poznam

Kako ste jo našli? Natančno opišite potek iskanja in navedite orodja oziroma osebe, ki so vam pri tem pomagale.

Po naslovu zbirke smo sklepali, da bo knjiga umeščena v kategorijo resničnost, zato smo se najprej odpravili k polici z oznako P. Tam smo začeli pregledovati hrbte knjig in tako iskati priimek avtorja Preglja.

Iskanje je bilo razmeroma kratko: prva knjiga Sebastijana Preglja, na katero smo naleteli je bila iz zbirke o Valvasorju, druga pa je bila tista, ki smo jo iskali – iz zbirke: Zgodbe s konca kamene dobe.

Pri iskanju nismo uporabili kataloga ali pomoči knjižničarja; šlo je za neposredno pregledovanje polic na podlagi predhodne domneve o katalogizaciji.

Ocena zahtevnosti iskanja: *enostavno* *zahtevno*

3. Miha Mazzini: Glasovno drevo.

poznam ne poznam

Kako ste jo našli? Natančno opišite potek iskanja in navedite orodja oziroma osebe, ki so vam pri tem pomagale.

Pri iskanju smo najprej domnevali, da bo knjiga umeščena v kategorijo SM resničnost, in izkazalo se je, da smo imeli prav. Razlog za to domnevo je bil predvsem osebni vtis o avtorju: Miho Mazzinija poznamo predvsem po romanu *Izbrisana*, zaradi katerega smo ga povezali s tematiko za nekoliko starejše bralce. Na podlagi tega smo predvidevali, da bo tudi *Drevo glasov* (zvijača profesorice s podobnim naslovom!) umeščeno med knjige za nekoliko starejše mlade.

Na polici z oznako SM resničnost smo tako pregledali hrbte knjig po začetnicah priimkov avtorjev. Knjigo smo našli brez posebnih težav, pri čemer nismo uporabili kataloga ali prosili za pomoč knjižničarja – iskanje je temeljilo na lastni predhodni domnevi o primerni starostni kategoriji. Po končanem iskanju smo profesorico prosili za potrditev nekoliko varljivih navodil.

Ocena zahtevnosti iskanja: enostavno zahtevno

4. Knjiga, ki ti je bila kot otroku zelo všeč.

(naslov): Gusarji

Kako ste jo našli? Natančno opišite potek iskanja in navedite orodja oziroma osebe, ki so vam pri tem pomagale.

Za to nalogo smo se ponovno odpravili k polici s stripi, saj nas na knjigo *Gusarji* vežejo močni osebni spomini – to je namreč prva knjiga, na katero imamo jasen spomin iz otroštva. Dedek nam jo je bral, še preden smo sami znali brati. Že takrat nas je pritegnila naslovница – iz celotne zbirke, ki sta nam jo kupila dedek in babica nam je bila ravno ta že takrat najbolj pri srcu. Zbirko še vedno hranimo in z veseljem preberemo.

Iskanje knjige je bilo še posebej enostavno, saj je Miki Muster, avtor, čigar 100-letnico rojstva praznujemo letos, zelo prepoznaven in tako on kot njegovi liki (Zvitorepec, Trdonja, Lakotnik...) izstopajo na policah. Knjigo smo tako hitro našli brez uporabe kataloga ali pomoči knjižničarja, prepoznali pa smo jo po značilni ilustraciji na naslovni (in naslovu na hrbtni).

Ocena zahtevnosti iskanja: enostavno zahtevno

5. Knjiga, po kateri je posneta risanka „Legenda sovjega kraljestva“

poznam ne poznam

(naslov): *Ugrabitev*

Kako ste jo našli? Natančno opišite potek iskanja in navedite orodja oziroma osebe, ki so vam pri tem pomagale.

Najprej smo poiskali omenjeni (sinhronizirani!) film na DVD-ju in iz opisa na zadnji strani škatle razbrali avtorico: Kathryn Lasky. Na podlagi opisa filma smo se odločili, da bomo knjigo iskali med fantastičnimi knjigami, saj je tematika ustrezala tej kategoriji.

Med pregledovanjem polic smo hitro opazili, da gre za serijo knjig, saj je bilo na polici veliko naslovov iste avtorice s podobno tematiko in isto zbirko: Varuhi Ga’Hoola. Kljub temu še vedno nismo povsem prepričani, ali je risanka posneta po eni knjigi ali po večih iz serije – tudi po kasnejšem hitrem preletu Wikipedije nismo našli dokončnega odgovora.

Iskanje smo opravili z ročnim pregledovanjem polic; kataloga ali pomoči knjižničarja nismo potrebovali, saj smo dovolj informacij pridobil s škatle DVD-ja.

Ocena zahtevnosti iskanja: *enostavno* *zahtevno*

6. Knjiga za dečke tretjega vzgojno-izobraževalnega obdobja osnovne šole.

poznam ne poznam

(naslov): *Harry Potter. Princ mešane krvi*

Kako ste jo našli? Natančno opišite potek iskanja in navedite orodja oziroma osebe, ki so vam pri tem pomagale.

Knjigo smo našli z neposrednim pregledovanjem polic. Med izvajanjem prejšnjih iskanj smo opazili velik znak, ki je izpostavljal serijo Harry Potter, kar nas je kasneje usmerilo k željenim policam.

Knjigo poznamo, saj smo jo sami prvič prebrali prav v zadnji tretjini osnovne šole. Pri tem je potrebno omeniti, da je seveda priporočljivo prebrati tudi predhodne knjige iz serije, da bo zgodba popolnoma razumljiva. Zakaj pa smo izbrali ravno šesti del iz zbirke o mladem čarovniku? Ker nam je najljubša iz serije in je hkrati bolj zahtevna kot prve tri knjige iz serije.

Iskanje smo opravili samostojno, brez uporabe kataloga ali pomoči knjižničarja.
PS. Izbor prevoda Jakoba J. Kende ni bil naključen.

Ocena zahtevnosti iskanja: *enostavno* *zahtevno*

7. Bela knjiga s sliko čajnika slovenske avtorice pravljic, ki je leta 2014 dobila znak Zlata hruška.(naslov): Groznovilca v hudi hosti

Kako ste jo našli? Natančno opišite potek iskanja in navedite orodja oziroma osebe, ki so vam pri tem pomagale.

Najprej smo knjigo iskali med zgodbicami (pravljicami), pri čemer smo po vrsti izločali avtorice začenši s Svetlana Makarovič in Elo Peroci, ki spadata med najbolj čislane in znane slovenske avtorice knjig za otroke in sta se nam zato zdeli očitni kandidatki za znak Zlate Hruške. A med njunimi knjigami nismo našli nobene bele z ilustracijo čajnika na njej.

Medtem je knjigo našla kolegica na sosednji polici, kar nam je močno olajšalo iskanje. Končno izbiro je potrdil tudi knjižničar, ki je očitno že vedel katero knjigo iščemo in je s tem morda nekoliko prehitro uničil „igro“ iskanja.

Iskali smo predvsem z neposrednim pregledovanjem polic; pomoč kolegice in potrditev knjižničarja sta nam kakopak olajšali iskanje.

Ocena zahtevnosti iskanja: enostavno zahtevno

8. Pri postavitvi gradiva v Pionirski mi JE ustrezalo oziroma mi je bilo všeč:

Postavitev gradiva nam je v splošnem ustrezala, saj smo že dolgo navajeni na ta sistem razvrščanja t.j. delitve na: sliknice, zgodbice in zbirke pravljic (poleg tega še poezija, sliknice-poezija in sliknice-uganke) za najmlajše oz. na: fantastiko, resničnost in SM resničnost za starejše in še nekoliko starejše. Čeprav v zadnjih letih morda beremo manj gradiva iz omenjenih kategorij, si občasno še vedno z veseljem izposodimo vsaj kakšen (ne tako zelo „ otroški“) strip.

Iskanje knjig (naloge) so nam olajšale predvsem jasne oznake za najbolj splošno delitev gradiva, tako tistih, ki jih že poznamo, kot tudi novih naslovov. Piktogrami nam v tem primeru niso pomagali, domnevamo pa, da so zelo uporabni pri brskanju (=iskanju podobnega gradiva). Zanimivo je, da so knjige v grobem razdeljene po žanrih, a npr. fantastika ni ločena na „fantastiko“ in „SM fantastiko“. Morda zaradi manjšega števila naslovov ali zato, ker ločitev po oceni knjižničarjev ni nujna.

9. Pri postavitvi gradiva v Pionirski mi NI ustrezalo oziroma mi ni bilo všeč:

V zvezi z iskanjem gradiva in njegovo postavitvijo nismo imeli večjih težav ali pripomemb. Edina pripomba bi morda bila ta, da je ločnico med resničnostjo in SM resničnostjo težko določiti in je zato verjetno vsaj v manjši meri subjektivna, odvisna od presoje knjižničarjev – katalogizatorjev. A po drugi strani to načeloma ni problem, saj za prostočasno branje redko iščemo nekaj zelo konkretnega, temveč pogosteje nekaj podobnega tistemu, kar smo že prebrali. S tem razmislekem se zdi sistem postavitve z vidika „satisficanja“ povsem smiselnega.

Vprašalnik 2 – MKL, enota Ig

Ali ste v preteklosti že iskali knjige v tej knjižnici? Da Ne

Poишcite naštete knjige. Za vsako iskanje zabeležite, ali knjigo poznate/ne poznate, natančno opišite potek iskanja in določite, kako zahtevno je bilo iskanje. Kjer je primerno, dopišite tudi naslov najdene knjige. Če iskanje traja predolgo, ga prekinite in napišite, da knjige niste našli. Kljub temu zabeležite strategije iskanja.

1. Knjiga tvojega najljubšega žanra, ki je ne poznaš, vendar bi jo prebral/a. (druga kot v MKL)

(naslov): Stik

Kako ste jo našli? Natančno opišite potek iskanja in navedite orodja oziroma osebe, ki so vam pri tem pomagale.

Knjigo *Stik* avtorja Carla Sagana smo našli med (znanstveno)fantastično prozo (UDK 821-312.9), namenjeno odraslim. Čeprav je iz prvega vprašalnika razvidno, da je naš najljubši žanr strip, smo tokrat zavoljo razbijanja monotonosti izbrali še naš drugi najljubši žanr – znanstveno fantastiko.

Knjiga je bila postavljena poleg del Andrzeja Sapkowskega (*Witcher*), ki smo jih na (znanstveno)fantastični polici najprej opazili. V oči nam je tako takoj padlo avtorjevo ime, ki ga večina pozna predvsem kot ustvarjalca izjemne serije *Cosmos: A Personal Voyage*. Če avtorjevo ime še ni bilo dovolj, pa nas je naslov s svojo skrivnostnostjo dokončno pritegnil.

Iskanje je bilo preprosto zlasti zato, ker naloga ni zahtevala natančnejšega omejevanja rezultatov.

Ocena zahtevnosti iskanja: *enostavno* *zahtevno*

2. Knjiga iz zbirke Novohlačniki avtorja Thomasa Brezine.

poznam ne poznam

Kako ste jo našli? Natančno opišite potek iskanja in navedite orodja oziroma osebe, ki so vam pri tem pomagale.

Domnevali smo, da knjiga spada v sklop resničnost, kar se je kmalu izkazalo kot pravilno. Iskanje smo zato začeli med policami, kjer so razvršcene „resničnostne“ knjige za mlade. Zbirka Novohlačniki je zelo obsežna – skorajda je zapolnila celo polico – zato je bilo iskanje dokaj enostavno. Najprej smo odprli knjigo *Računalniški demon*, katere naslov krasi tudi ta učni list.

Ocena zahtevnosti iskanja: *enostavno* *zahtevno*

3. Knjiga Fant in muca Slavka Preglja.

poznam ne poznam

Kako ste jo našli? Natančno opišite potek iskanja in navedite orodja oziroma osebe, ki so vam pri tem pomagale.

Sprva smo se lotili pregledovanja polic z zgodbicami pod oznako P, a knjige nismo našli. Nato smo začeli pregledovati slikanice, ki niso postavljene na policah, ampak so zložene po škatlah, iz katerih jih je treba odstraniti navpično. V škatlah smo iskano slikanico hitro našli. Njen pravi naslov je *O fantu, ki je iskal muco* – manjša „ukana“, ki nam je že dobro znana.

Knjigo smo iskali zgolj po značnici avtorja – dobra odločitev v retrospektivi, saj je bil naslov le približno pravilen. Ker smo sprva iskali knjigo na napačnih policah, je bil čas iskanja nekoliko daljši od povprečja.

Ocena zahtevnosti iskanja: enostavno zahtevno

4. Knjiga, ki ti je bila kot otroku zelo všeč (druga kot v MKL).

(naslov): Marlon, številka 10

Kako ste jo našli? Natančno opišite potek iskanja in navedite orodja oziroma osebe, ki so vam pri tem pomagale.

Knjigo smo poiskali med resničnostjo pod oznako M. Iskanje je bilo preprosto, saj je knjiga del zbirke, ki so navadno na policah takoj prepoznavne (podobna barva, številčenje že na hrbtnu, postavitev kot celota...), kar olajša orientacijo. Edina sprememba od zadnje izposoje te knjige je bila ta, da so police z resničnostjo zamenjale položaj z gradivom za še mlajše bralce. Zaradi tega smo imeli tisti dan dober izgovor, da smo naredili nekaj korakov več, kot bi jih sicer.

PS. Knjiga nam je še vedno všeč!

Ocena zahtevnosti iskanja: enostavno zahtevno

5. Knjiga, po kateri je posneta TV serija „Shadow and Bone“.

poznam ne poznam

(naslov): Senca in kost

Kako ste jo našli? Natančno opišite potek iskanja in navedite orodja oziroma osebe, ki so vam pri tem pomagale.

Knjigo (in serijo) poznamo po imenu avtorice in naslovu, ne pa po vsebini. Vemo tudi, da je serija posneta po istoimenski knjigi ter da gre za žanr fantastike. Smo pa sprva mislili, da je knjiga namenjena starejšim, morda celo odraslim, a glede na naravo naloge smo jo poiskali med „mladinsko“ fantastiko. Iskanje je bilo preprosto, saj smo o knjigi vedeli, razen vsebine, skoraj vse.

Ocena zahtevnosti iskanja: *enostavno* *zahtevno*

6. Knjiga za deklice drugega vzgojno-izobraževalnega obdobja osnovne šole.

poznam ne poznam

(naslov): Somrak

Kako ste jo našli? Natančno opišite potek iskanja in navedite orodja oziroma osebe, ki so vam pri tem pomagale.

Knjigo poznamo predvsem v smislu, da je splošno mnenje, da ni kakovostna. Spomnimo pa se, da so jo osnovnošolske sošolke rade brale in da so o njej celo pripravile predstavitev. Brez tega spomina bi najverjetneje izbrali drugo knjigo, bodisi s police resničnost, bodisi s police fantastika.

Odločali smo se tudi med klasičnimi deli, na primer *Prevzetnost in pristranost* (ki je primerna tudi za fante!), vendar se nam zdi, da je osnovna šola še prerana za tako, zahtevnejše, branje. Takšna knjiga lahko po našem mnenju mlade bralce prej odbije, kot pritegne k branju, tudi branju na splošno.

Knjigo smo našli sami, brez pomoči drugih, kar je bilo precej enostavno, saj so police jasno označene, knjižnica sama pa tudi ni tako velika.

Ocena zahtevnosti iskanja: *enostavno* *zahtevno*

7. Modra fantazijska knjiga z rdečim zmajem, ki je leta 2024 prejela znak Zlata Hruška.

poznam ne poznam

(naslov): Neverjetna bitja

Kako ste jo našli? Natančno opišite potek iskanja in navedite orodja oziroma osebe, ki so vam pri tem pomagale.

Knjige nismo našli, ker je bila v času našega obiska knjižnice izposojena. Ker knjižničarka iz danega opisa ni vedela, za katero knjigo gre, smo ji delo olajšali in sami pregledali katalog COBISS po kriterijih: knjige z nagrado Zlata Hruška in letom izida 2024. Ta kriterija sicer nista povsem zanesljiva, saj bi lahko knjiga nagrada prejela tudi kasneje, vendar se to v našem primeru ni zgodilo.

Na srečo so bile v katalogu pri večini nasloov objavljene tudi platnice, kar je občutno olajšalo identifikacijo knjige. Brez tega bi bilo iskanje praktično nemogoče ali vsaj zelo zamudno.

Ocena zahtevnosti iskanja: *enostavno* *zahtevno*

8. Pri postavitvi gradiva v knjižnici mi JE ustrezalo oziroma mi je bilo všeč:

Postavitev gradiva je zelo podobna tisti v Knjižnici Otona Župančiča, kar je bilo pričakovano in obenem zelo priročno, saj smo že navajeni na sistem razvrščanja, ki ga uporablja Mestna knjižnica Ljubljana. Police so pregledne, zbirke in žanri so jasno označeni ter hitro prepoznavni, kar omogoča enostavno in hitro iskanje knjig.

V ižanski enoti MKL pa smo kljub temu opazili nekaj zanimivih posebnosti, ki jih v KOŽ-u nismo. Manjše police in kompakten prostor omogočajo hitrejši pregled posamezne „črke“, zbirke ali žanra, kar olajša iskanje specifičnih knjig. Pri slikanicah je razvrstitev veliko bolj podrobna – znotraj ene črke so police razdeljene tudi na „podzname“ značnic, npr. „Pe“, „Pr“... saj je slikanic ogromno tudi v tej, manjši knjižnici. Zadnje sicer ni posebnost enote MKL Ig, a je v KOŽ nismo zaznali, ker med slikanicami pač nismo iskali. Škatle s slikanicami so prav tako praktične, saj omogočajo vertikalno pregledovanje in so zato praktična rešitev za varčevanje s prostorom.

9. Pri postavitvi gradiva v knjižnici mi NI ustrezalo oziroma mi ni bilo všeč:

Postavitev nam sicer ni povzročala težav, a razlika v velikosti med enotama je očitna: manjša knjižnica ponuja manj prostora za zbirke, zato je izvodov nekaterih knjig na policah manj (redkeje pa jih tudi ni), ti pa so ponavadi tudi hitreje in dlje časa izposojeni – Murphyjev zakon je tu še posebej očiten. Razmejitev med resničnostjo in SM resničnostjo ostaja deloma subjektivna in odvisna od presoje knjižničarjev – katalogizatorjev (čeprav je na ravni MKL konsistentna), vendar to ni bistveno vplivalo na naše iskanje.

Namesto zaključka: primerjava obeh postavitev

Obe enoti knjižnice uporabljata zelo podoben sistem razvrščanja gradiva, kar (večemu) bralcu omogoča hitro orientacijo in iskanje knjig. Police so jasno označene, zbirke hitro prepoznavne, žanri in starostne skupine pa (dokaj) smiselno ločeni. Ta doslednost omogoča, da se bralec, ki pozna eno enoto, brez težav znajde tudi v drugi. Zaradi uporabe enakih oznak (piktogrami, poimenovanje žanrov in zbirk...) in istega sistema razvrščanja gradiva je mogoče že po nekaj minutah sprehoda med dotedaj neznanimi policami ugotoviti, kje se nahajajo posamezni žanri. Prav tako so dodatne informacije, kot so table s priporočil ali mački v žakljih, enotne v obeh knjižnicah, kar še dodatno olajša našo orientacijo.

Glavne razlike med enotama se pokažejo predvsem v velikosti zbirke in dostopnosti gradiva. Domača enota je manjša, zato je pregled polic hitrejši, hkrati pa ponuja manj izvodov posameznih knjig, zaradi česar je čakalna vrsta za izposojo pogosto bistveno daljša kot v večjih knjižnicah. Večja enota obsega večji nabor (predvsem strokovnih) knjig in drugih virov, zaradi česar je verjetnost, da bo iskana knjiga takoj na voljo, tam precej večja. Poleg tega imajo večje knjižnice tako kot tudi v tem primeru na voljo bistveno več posebnih kotičkov za branje in/ali učenje. V konkretnem primeru jih lahko v domači enoti preštejemo na prste ene roke, optimistično morda na prste obeh rok.

V splošnem sta obe postavitvi pregledni in funkcionalni. Glavne razlike se pokažejo predvsem v velikosti zbirke, številu izvodov posameznih knjig ter v praktičnih rešitvah za bolj ekonomično izkoriščanje prostora, ki je nuja manjše knjižnice. Kljub razlikam sta obe enoti dobro organizirani, predvsem pa dosledni, in nam s tem omogočata preprost dostop do gradiva. Ta konsistenten sistem označevanja, ki je bil brez dvoma skrbno premišljen, uporabnikom omogoča, da se hitro znajdemo tudi med manj poznanimi oddelki – po našem mnenju enako velja za bolj strokovne oddelke, le da je tam sistem razporeditve nekoliko drugačen, a navkljub temu dosleden. A ker je nuja mati iznajdb, nas manjše knjižnice lahko pogosto tudi presenetijo z inovativnimi rešitvami, največkrat v povezavi s karseda učinkovito izrabo prostora, ki ga tudi večjim knjižnicam vedno primanjkuje.

Za konec si bomo dovolili še kratek komentar celotne naloge, ki se nam je zdela zanimiva. Še posebej so nas pritegnila vprašanja z ne povsem pravilnimi naslovi in opisom naslovnic, ki so po našem mnenju odlično simulirala vsakdanje situacije, ko nas npr. sorodnik prosi za pomoč ali nasvet pri iskanju določene knjige. Takšna vprašanja spodbujajo kritično razmišljanje in praktično uporabo s študijem pridobljenih večin iskanja informacij, saj knjižničnega uporabnika postavijo v resnične scenarije, s katerimi se lahko sreča vsakdo. Obenem taka vprašanja v nas spodbujajo samorefleksijo o smislu in pomenu pravilne katalogizacije in označevanja gradiva – na kratko: o znanju, ki ga pridobivamo na naši izbrani smeri študija.